

Tag ordet!

Hvad må du sige som offentligt ansat? Bliv klogere på reglerne for din ytringsfrihed her

Som én af de ca. 800.000 offentligt ansatte har du vigtig viden om kvaliteten i velfærden og konsekvenserne af politikernes beslutninger. Derfor er din stemme vigtig i debatten.

Men hvad må du sige?

Lov & ret

Retstilstanden er især udviklet af praksis fra skiftende ombudsmænd og kan ikke læses i nogen lov.

Men overordnet for ytringsfriheden gælder:

1. Grundlovens § 77: "Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og i tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingensinde på ny indføres".
2. Menneskerettighedskonventionen, artikel 10 om ytringsfrihed (en del af dansk ret).

Fire hovedregler

1. **Tal på egne vegne.** Der er forskel på, om du udtaler dig som privatperson eller på myndighedens vegne. Du skal derfor gøre det klart, at du ytrer dig på egne vegne, og at det er din egen opfattelse, du udtrykker – ikke myndighedens. Du har selv ansvaret for, at der ikke opstår tvivl om, hvorvidt du udtaler dig på egne vegne.

2. **Overhold tavshedspligten.** Du må ikke krænke din tavshedspligt. Det betyder, at du ikke må videregive eller udnytte fortrolige oplysninger. Bestemmelserne findes bl.a. i straffeloven, forvaltningsloven og persondataloven. Strafbare forhold hos en borger er også som hovedregel omfattet, men her kan man have indberetningspligt overfor sin ledelse. At videregive tavshedsbelagte oplysninger er strafbart, medmindre videregivelsen er sket i en åben egeninteresse eller for andres tarv.

3. **Tal sandt.** Du må ikke videregive åbenbart urigtige oplysninger om forhold indenfor dit eget arbejdsområde. Vær derfor opmærksom på, at dine oplysninger er korrekte.

4. **Tal ordentligt.** Alle ansatte har en loyalitetspligt over for arbejdsgiveren. Men den udgør ikke en yderligere begrænsning i ytringsfriheden. Det er f.eks. ikke i strid med loyalitetspligten at udtrykke sig (groft) kritisk om sin arbejdsplads, hvis forholdene giver grund til det. En offentlig arbejdsgiver må tåle, at dens ansatte kritisk bidrager til debatten, også i skarpe eller polemiske vendinger.

Men du må ikke udtale dig i en urimelig grov form, fx ved at benytte vendinger, der i urimelig grad er hånende, fornærmende eller latterliggørende over for arbejdsgiveren. Du må heller ikke må fremsætte åbenbart urigtige oplysninger om væ-

sentlige forhold inden for dit eget arbejdsområde. Endelig må du heller ikke fremsætte freds- og ærekrænkende udtalelser, som fx at videregive oplysninger om en anden persons rent private forhold eller fremsætte injurierende udtalelser. Hold dine ytringer i en saglig og ordentlig tone. Det er ikke illoyalt at udtale sig på egne vegne!

Ledelsen:

Ifølge gældende regler og praksis fra Folketingets Ombudsmand må ledelsen...

GERNE

- fastsætte nærmere regler for, hvem der må udtale sig på myndighedens vegne.

IKKE

- udforme en informationspolitik, der efterlader usikkerhed hos medarbejderne, eller som ligner en mundkurv eller udgør censur.
- blande sig, hvis medarbejderen ytrer sig på egne vegne som privatperson.

- udøve usaglige, negative sanktioner som fx afskedigelse, advarsler/kammeratlige samtaler eller ændringer i arbejdsopgaver alene pga. en lovlig fremsat ytring.

Sociale Medier:

På internettet gælder samme regler for ytringsfrihed som på alle andre områder.

Men **HUSK** – når du skriver på de sociale medier som fx Facebook er det i princippet offentligt, fordi det kan blive delt. Det er ikke udelukkende privat!

Tænk derfor over, hvordan du ytrer dig om din arbejdsplads, så du undgår at komme på kant med din loyalitetspligt. Husk at tydeliggøre, at dine holdninger er dine egne, private meninger.

Råd: Gå efter bolden, ikke manden. Rejs fx gerne kritik af manglen på ressourcer på dit område, og de konsekvenser, det har - klag ikke over, at chefen er en idiot!

Læs mere:

Sådan er reglerne for din [ytringsfrihed](#)

”Det er afgørende for et velfungerende demokrati, at ansatte føler sig trygge ved at deltage i den offentlige debat uden at frygte for deres karriere”.

Justitsminister Søren Pind

”Vores offentlige sektor varetager opgaver af fundamental betydning for samfundet. Det er vigtigt, at vide hvordan det går. Og det ved man ikke nødvendigvis, hvis ledelsen har monopol på at fortælle sandheden”.

Folketingets ombudsmand Jørgen Steen Sørensen

